

AKADRO
YAYINLARI

“ÖZGÜN VE KOLAY ANLAŞILIR İÇERİĞİYLE”

TİCARET HUKUKU

“KONU ANLATIMLI KİTAP”

KPSS A

10. BASKI

A KADRO

Eğitim Kurumları

BAKIRKÖY

İletişim Adresi

Cevizlik Mahallesi İstanbul Cad.

Mor Sümbül Sokak No. 25

Bakırköy / İstanbul

Tel (Pbx): 0 (212) 542 30 00

E-mail: info@akadroegitim.com

İletişim ve Bilgi Hattımız : 0 (850) 346 46 40

www.akdrue.com

Grafik Tasarım

Sima HEDAYATİ

ISBN

978-625-93320-8-6

Baskı

BASKI & CİLT- BULUT DİJİTAL MATBAA SAN.TİC.LTD.ŞTİ.

Musalla Bağları Mh. İnciköy Sk. No.1/A Selçuklu/KONYA

KTB Sertifika No: 48120

Bu eserin yayın hakkı A Kadro Özel Eğitim Hizmetleri Ticaret Anonim Şirketi'ne aittir.

İzinsiz kopya edilemez, çoğaltılamaz kısmen de olsa yayınlanamaz.

Borç ilişkilerinde sorunu çözmek için üretilen Borçlar Hukuku, her ne kadar çok geniş olarak uygulansa da Ticaret hayatının hareketliliği, kendine ait sui generis özellikleri ve sosyo-ekonomik hayatı çok fazla etkilemesi sebebiyle Orta Avrupa Hukuk düzeninde Ticaret Hukuku başlığı altında ayrı ve özel bir düzenleme ihtiyacı kaçınılmaz olmuştur.

Bizde de bu bağlamda Borçlar Kanunu 1926 yılında kabul edilerek yürürlüğe girmesine rağmen, Ticaret Kanunu ihtiyaçların zorlamasıyla 1956 yılında kabul edilmiştir. Bu arada önemle belirtelim ki Ticaret Kanunu da tıpkı Borçlar Kanunu gibi asıl olarak Medeni Kanun'un bir parçasıdır.

1956 yılından günümüze kadar yürürlükte olan Türk Ticaret Kanunu'nun 2000 'li yılların koşullarına uygun hâle getirilmesi amacıyla 1999 yılında kurulan tasarı hazırlık komisyonunun çalışmaları neticesinde hazırlanan Türk Ticaret Kanunu tasarısı, 13 Ocak 2011 tarihinde TBMM tarafından kabul edilmiş ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu 14 Şubat 2011 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Hükümlerinin önemli bölümü 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren Türk Ticaret Kanunu, Türk ticaret hayatının kurallarını yeniden belirleyerek son 56 yıllık ticaret alışkanlıklarını değiştirecek niteliktedir.

Yeni düzenlemeyle dünyada ve doğal olarak ülkemizde son elli yılda yaşanan değişim ve gelişime paralel olarak ticaret ile hukuk uyumlu hâle getirilmiş; mevzuat, asrın gerisinde kaldığı tespit edilen hükümlerden arındırılmıştır.

Sevgili öğrencilerim,

Elinizdeki bu çalışma başta KPSS olmak üzere kurum sınavlarında ihtiyaçlarınızı karşılayacak düzeyde kapsamlı hazırlanmış, dil olarak ÖSYM diline benzer bir dil kullanılmaya çalışılmıştır. Birlikte çıktığımız bu güzel yolda, sonuna kadar destekçiniz. Gerek KPSS, gerek kurum sınavları ve gerekse mülakatlarda hak ettiğiniz neticeyi almanızı canı gönülden dilerim, hepinize başarılar...

A KADRO EĞİTİM KURUMLARI

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ KİTAP

TİCARİ İŞLETME HUKUKU

1. TİCARİ HUKUKUNUN TANIMI » 8
  - 1.1. TİCARİ İŞLETMENİN TANIMI VE UNSURLARI
  - 1.2. TİCARİ İŞLETMEDE MERKEZ VE ŞUBE
  - 1.3. TİCARİ İŞLETMENİN DEVRİ
  - 1.4. TİCARİ İŞLETMELEDE TAŞINIR REHNİ
2. TİCARİ İŞLER VE TABİ OLDUKLARI HÜKÜMLER » 13
  - 2.1. TİCARİ İŞLER
  - 2.2. TİCARİ İŞ OLMAYA BAĞLANAN SONUÇLAR
  - 2.3. TİCARİ UYUŞMAZLIKLARA UYGULANACAK HÜKÜMLER SIRASI
3. TİCARİ YARGI » 17
4. TACİR VE TACİR OLMANIN SONUÇLARI » 18
  - 4.1. TACİR SIFATININ KAZANILMASI VE KAYBI
  - 4.2. TACİR OLMANIN HÜKÜM VE SONUÇLARI
  - 4.3. İKİ TARAFINDA TACİR OLMASI DURUMUNDA UYGULANACAK ÖZEL HÜKÜMLER
  - 4.4. TACİR VE ESNAFLARA UYGULANAN ORTAK HÜKÜMLER
5. TACİR YARDIMCILARI » 21
6. TİCARİ UNVANI » 30
7. İŞLETME ADI » 33
8. MARKA » 33
9. COĞRAFİ İŞARET » 36
10. HAKSIZ REKABET » 36
11. TİCARİ SİCİLİ » 38
12. TİCARİ DEFTERLER » 41
13. CARİ HESAP » 44
- CEVAPLI SORULAR » 48

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ KİTAP

ŞİRKETLER HUKUKU

1. GENEL OLARAK ŞİRKETLER VE TEMEL UNSURLARI » 52
  - 1.1. ŞİRKETLERDE ORTAKLARIN SORUMLULUĞU
  - 1.2. ŞİRKETLERİN KARŞILAŞTIRMALI TABLOSU
2. ADİ ŞİRKET » 54
  - 2.1. ADİ ŞİRKETİN KURULUŞU VE TEMEL UNSURLARI
  - 2.2. ADİ ŞİRKETTE İÇ VE DIŞ İLİŞKİ
    - 2.2.1. ADİ ŞİRKETTE ORTAKLAR ARASINDAKİ DEĞİŞİKLİKLER
  - 2.3. ADİ ŞİRKETİN SONA ERMESİ
3. KOLEKTİF ŞİRKET » 57
  - 3.1. KOLEKTİF ŞİRKETİN KURULUŞ VE TEMEL UNSURLARI
  - 3.2. KOLEKTİF ŞİRKETTE İÇ VE DIŞ İLİŞKİ
    - 3.2.1. KOLEKTİF ŞİRKETLERDE ORTAKLAR ARASINDAKİ DEĞİŞİKLİKLER
  - 3.3. KOLEKTİF ŞİRKETİN SONA ERMESİ
4. KOMANDİT ŞİRKETLER » 60
  - 4.1. KOMANDİT ŞİRKETİN TANIMI VE KURULUŞU
  - 4.2. KOMANDİT ŞİRKETTE ORTAKLAR
  - 4.3. KOMANDİT ŞİRKETTE İÇ VE DIŞ İLİŞKİ
  - 4.4. KOMANDİT ŞİRKETİN SONA ERMESİ
5. SERMAYESİ PAYLARA BÖLÜNÜMÜŞ KOMANDİT ŞİRKET » 62
  - 5.1. SERMAYESİ PAYLARA BÖLÜNÜMÜŞ KOMANDİT ŞİRKETİN ÖZELLİKLERİ
6. ANONİM ŞİRKET » 63
  - 6.1. ANONİM ŞİRKET KURULUŞ VE TEMEL UNSURLARI
  - 6.2. ANONİM ŞİRKETİN ORGANLARI (GENEL KURUL)
  - 6.3. YÖNETİM KURULU
  - 6.4. DENETÇİLER
7. LİMİTED ŞİRKET » 78
  - 7.1. LİMİTED ŞİRKETİN TANIMI VE UNSURLARI
  - 7.2. LİMİTED ŞİRKETİN ORGANLARI - GENEL KURUL
  - 7.3. MÜDÜRLER
8. TİCARET ŞİRKETLERİN BİRLEŞMESİ, BÖLÜNMESİ VE TÜR DEĞİŞTİRMESİ » 85
  - 8.1. BİRLEŞME
  - 8.2. BÖLÜNME
  - 8.3. TÜR DEĞİŞTİRME
- CEVAPLI SORULAR » 88

İÇİNDEKİLER

ÜÇÜNCÜ KİTAP

KIYMETLİ EVRAK HUKUKU

1. KIYMETLİ EVRAK KAVRAMI TASNİFİ VE TÜRLERİ ————— ➤ 92
2. KIYMETLİ EVRAKTA TAHVİL ————— ➤ 98
3. MENKUL KIYMETLER ————— ➤ 98
4. KIYMETLİ EVRAKTA DEF'İLER ————— ➤ 99
5. KIYMETLİ EVRAKIN ZİYAI VE İPTALİ ————— ➤ 100
6. KAMBİYO SENETLERİ ————— ➤ 101
7. POLİÇE ————— ➤ 102
8. BONO ————— ➤ 117
9. ÇEK ————— ➤ 119
10. KAMBİYO SENETLERİNE BENZEYEN SENETLER ————— ➤ 124
11. MAKBUZ SENEDİ VE VARANT ————— ➤ 125
- CEVAPLI SORULAR ————— ➤ 126

AKADRO
YAYINLARI

“ÖZGÜN VE KOLAY ANLAŞILIR İÇERİĞİYLE”

TİCARET HUKUKU

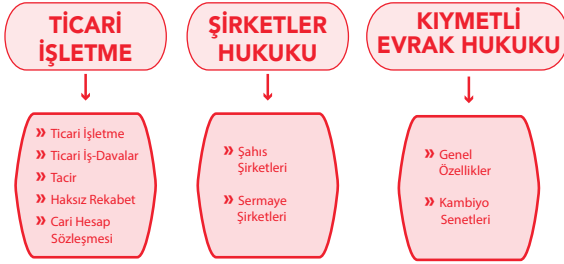
“KONU ANLATIMLI KİTAP”

KPSS A

10. BASKI

KİTAP 1

TİCARET HUKUKU

1. BÖLÜM

TİCARET HUKUKUNUN TANIMI

Üretim, değişim ve tüketime ilişkin ticari faaliyetleri konu edinen hukuk dalı olarak tanımlayabiliriz. Özel hukuk içinde yer alır, ancak kamu hukukunun izlerini görmek de mümkündür. Yürürlükteki 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) 13 Ocak 2012 tarihinde kabul edilmiş 01 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun ayrılmaz bir parçasıdır. Kanun; başlangıç hükümleri ve son hükümler dışında altı kitaba ayrılmıştır. Kitabımızda, müfredatımızın içinde olduğu başlangıç hükümleri ile 1. 2. ve 3. Kitaba değinilecektir.

TİCARET HUKUKUNUN DÜZENLENMESİNDE SİSTEMLER

SUBJEKTİF SİSTEM

Ticari işlemin sujesi olan taciri esas alır. (1789 Fransız İhtilaline kadar bu sistem uygulanmıştır). Şu an yürürlükteki Alman Ticaret Kanunu, bu sistemi esas almıştır.

OBJEKTİF SİSTEM

Ticari iş ve işlem kavramını esas alır; (Fransız ihtilalinden sonra 1807 yılı ile birlikte uygulanmaya başlanmıştır). Fransız devriminin ürünüdür. Ticaret yapma hakkının sadece belli bir zümreye verilmesine tepki olarak gelişen bu sistemde, ticaret hukuku tacir olsun olmasın ticari işlemlere uygulanır denilmektedir. Doğaldır ki Fransız Hukuku bu sistemin etkisindedir.

KARMA SİSTEM

Yukarıda belirtilen sistemlerin tek başına yeterli olmadığını savunur.

Bu nedenle, tacir ve ticari işlem kavramlarından ayrı ayrı esinlenir. (Ülkemizde 1926-1956 yılları arasında bu sistem uygulanmıştır)

MODERN SİSTEM (İŞLETME SİSTEMİ)

Bu sistem, ticari işletme kavramını esas alır. Sanayi devriminin ürünüdür. 1956 tarihli yürürlükten kaldırılan eski TTK'dan başlayarak, 6102 sayılı yeni TTK ile de sürdürülen bu yaklaşım ülkemizde halen uygulanmakta olan sistem olarak karşımıza çıkar.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, başlangıç hükümleri ve son hükümler dışında altı kitaptan oluşur.

1. Bölüm ----- Başlangıç Hükümleri
2. Bölüm 1. Kitap Ticari İşletme Hukuku
3. Bölüm 2. Kitap Ticaret Şirketleri Hukuku
4. Bölüm 3. Kitap Kıymetli Evrak Hukuku
5. Bölüm 4. Kitap Taşıma İşleri Hukuku
6. Bölüm 5. Kitap Deniz Ticareti Hukuku
7. Bölüm 6. Kitap Sigorta Hukuku
8. Bölüm ----- Son Hükümler

TİCARİ İŞLETME

TANIMI

TTK md 11'e göre; "Ticari işletme, esnaf işletmesi için öngörülen sınırı aşan düzeyde gelir sağlamayı hedef tutan faaliyetlerin devamlı ve bağımsız şekilde yürütüldüğü işletmedir."

UNSURLARI

1. Kazanç Sağlama Amacı

Kazanç sağlama amacının fiilen gerçekleşmesi aranmaz. Pasif artışına engel olmak dahi gelir sağlamaktır. Zarar etmek bu amacın olmadığı anlamına gelmez.

Ticari işletmeyi derneklerden ayıran en önemli faktör gelir sağlama amacıdır.

Ticari işletmenin gelirini kamuya yararlı bir işe harcaması, ticari işletme olmasını zedelemeyiz. Gelirini nereye harcadığı önemli değildir.

2. Bağımsızlık

Hem iç hem de dış ilişkide bir başka ticari işletmeye bağlı olmadan faaliyetlerin yürütülmesidir.

3. Devamlılık (Süreklilik)

Faaliyetlerin devamlı olarak yürütülmesini hedeflemektir. İşin niteliği gereği ara vermeler bu unsuru zedelemeyebilir. Örneğin, dondurma dükkanları, okul kantini.

4. Esnaf Faaliyeti Sınırlarını Aşmak

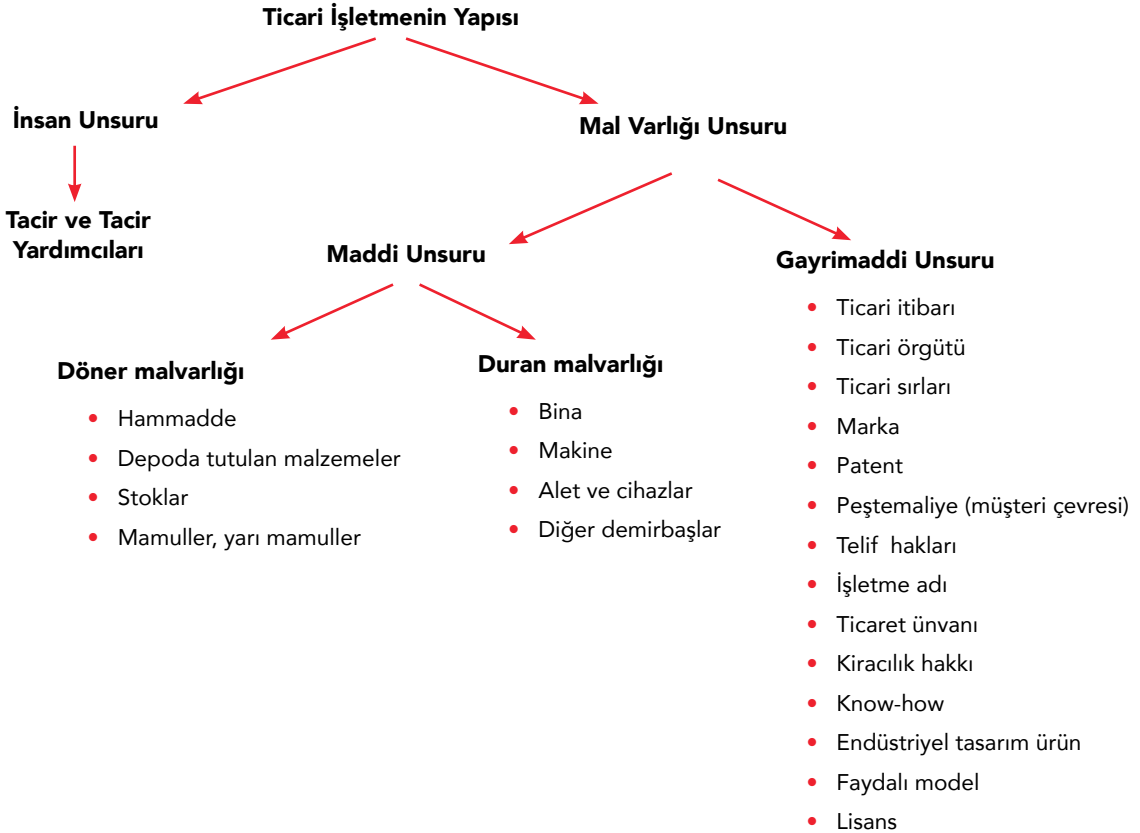
TTK md.15'e göre; esnaf, ister gezici ister bir dükkanda veya bir sokağın belirli bir yerinde sabit bulunan, ekonomik faaliyeti sermayesinden fazla bedeni çalışmasına dayanan ve geliri md 11/2'de gösterilen sınırı aşmayan ve sanat veya ticaretle uğraşan kişidir.

Esnaf ve Sanatkar ile Tacir ve Sanayiciyi Belirleme Koordinasyon Kurulu'nca belirlenen esnaf ve sanatkar meslek koluna dahil olup da;

- Basit usulde vergilendirilenler
- İşletme hesabına göre defter tutanlar (VUK md 177'deki sınırı aşmayanlar)
- Gelir vergisinden muaf olanlar esnaf işletmesidir.

VUK md 177'deki sınırı aşan işletmeler ticari işletme sayılır. (VUK md 177 deki sınırı Cumhurbaşkanı belirlemektedir.)

Bu ayırım gerçek kişi tacirler bakımından söz konusudur, tüzel kişi tacirler bakımından böyle bir ayırma gerek yoktur. Çünkü esnaf sadece gerçek kişidir.

MERKEZ ve ŞUBE

A. Merkez

İşletmenin idari, hukuki ve ticari işlerinin yürütüldüğü yer merkezdir. Bu faaliyetler farklı yerlerde yürütülüyorsa İDARİ faaliyetlerin yürütüldüğü yer merkezdir.

Her ticari işletmenin bir merkezi bulunmak zorundadır. Her tacir ticaret işletmesini ve seçmiş olduğu ticari ünvanını ticari işletmenin açıldığı günden itibaren 15 gün içinde işletme merkezinin bulunduğu yerdeki ticaret siciline tescil ve ilan ettirmekle yükümlüdür.

Merkez olma iflas davaları bakımından önemlidir. Şöyle ki; iflas davası,

- Merkez Türkiye’de olan işletmeler için, merkezin bulunduğu yer mahkemesinde
- Merkez Türkiye dışında olan işletmeler için;
  - Türkiye’deki şubenin bulunduğu yer mahkemesinde
  - Türkiye’de birden fazla şubesi var ise merkez şubenin bulunduğu yer mahkemesinde açılır.

B. Şube

Ticaret Sicil Yönetmeliğine göre, bir ticari işletmeye bağlı olup ister merkezinin bulunduğu sicil çevresi içerisinde isterse başka bir sicil çevresi içerisinde olsun, bağımsız sermayesi veya muhasebesi bulunup bulunmadığına bakılmaksızın kendi başında sınai veya ticari faaliyetin yürütüldüğü yerler ve satış mağazaları şubedir.

Şirket **şubeleri** merkeze bağlı olarak çalışan, ticari muameleler yapabilen yerlerdir. Şubenin bağlı bulunduğu merkezden **ayrı bir tüzel kişiliği** yoktur. **Şube** kendi başına işlemler yapsa da bu işlemlerden doğan hak ve borçlar merkeze ait olmaktadır. **Şubeler** şirketlerini temsil edemezler.

UNSURLARI

1. Merkeze Bağımlı Olma (İç İlişkide Bağımlılık)

Şube ile merkezin aynı gerçek veya tüzel kişiye ait olması gerekmektedir. Şubenin yetkilerini merkez belirler. Şubenin elde ettiği kar ve zarar da işletmeye aittir.

2. Dış İlişkilerde Bağımsızlık

Merkezin yaptığı işlemleri 3. kişilerle yapabilme yetkisidir. Örneğin; İmalathanelerin bu yetkisi olmadığı için şube değildir.

3. Yer ve Yönetim Ayrılığı

Merkez ve şubenin faaliyet gösterdiği bölge ve birimlerin farklı olmasıdır. Merkez ve şube farklı il/ilçelerde olabileceği gibi aynı bina içinde dahi olabilirler.

ŞUBE OLMAYA BAĞLANAN SONUÇLAR

- Merkezi Türkiye’de bulunan ticari işletmelerin şubeleri, açıldıkları günden itibaren 15 gün içerisinde buldukları yer ticaret siciline tescil ve ilan olunur.
- Şubenin merkezden ayrı bir tüzel kişiliği yoktur (ticaret siciline tescil şubeye tüzel kişilik kazandırmaz)
- Şubeler Ticaret ve Sanayi Odalarına kaydolunurlar.
- Şubeler, kendi merkezlerinin ticaret ünvanını, şube olduklarını belirterek kullanırlar.
- Şubeler davada taraf olabilir.
- Şube ile ilgili davalar merkezin bulunduğu yerde açılabilir gibi, iflas davası hariç olmak üzere şubenin bulunduğu yerde de açılabilir.
- İşletme devri konusu şubeyi de kapsar.
- Ticari temsilcinin yetkisi şube işlemleri ile sınırlandırılabilir.
- Merkezi yurtdışında olan işletmelerin Türkiye’deki şubelerine ticari temsilci atanması zorunludur.
- Şube, bağımsız olmadığı için ticari işletme değildir.

TİCARİ İŞLETMENİN DEVRİ

Yeni TTK'da ilk kez düzenlenmiştir. TTK md.11/3'e göre, Ticari işletme, içerdiği mal varlığı unsurlarının devri için zorunlu tasarruf işlemlerinin ayrı ayrı yapılmasına gerek olmaksızın bir bütün halinde devredilebilir ve diğer hukuki işlemlere konu olabilir. Aksi öngörülmemiş ise devir sözleşmesinin duran mal varlığını, işletme değerini, kiracılık hakkını, ticaret ünvanı ile diğer fikri mülkiyet haklarını ve sürekli olarak işletmeye özgülenen malvarlığı unsurlarını içerdiği kabul olunur. Bu devir sözleşmesiyle ticari işletmeyi bir bütün halinde konu alan diğer sözleşmeler yazılı olarak yapılır, ticaret siciline tescil ve ilan edilir.

TBK md 202'ye göre; Bir işletmeyi aktif ve pasifleri ile birlikte devralan, bunu alacaklılara bildirdiği veya ticari işletmeler için TSG'nde, diğerleri için Türkiye genelinde dağıtım yapılan gazetelerden birinde yayımlanacak ilanla duyurduğu tarihten başlayarak, onlara karşı işletmedeki borçlardan sorumlu olur.

Bununla birlikte, 2 yıl süreyle önceki borçlu da (devreden) devralanla birlikte müteselsil borçlu olarak kalır. Bu süre, muaccel borçlar için, bildirme/duyuru tarihinden, müeccel borçlar için ise muacceliyet tarihinden işlemeye başlar.

Burada bildirim/duyuru yükümlülüğü devralana aittir. Bu yük yerine getirilmedikçe öngörülen 2 yıllık süre işlemeye başlamaz.

TTK ve TBK'ya Göre Devrin Şartları ve Sonuçları:

- Ticari işletme bir bütün olarak aktif ve pasifiyle devredilmelidir. Sadece aktif veya sadece pasifleri konu alan devir sözleşmesi geçersizdir.
- O unsurlar olmadan da faaliyet yürütülebiliyorsa, aktifte yer alan bazı unsurlar devrin kapsamı dışında bırakılabilir.
- Ticaret ünvanı ticari işletme ile devredilebilir, devrin kapsamı dışında bırakılabilir. Ticari ünvan tek başına devredilemez.

- İşletme adı ticari işletme ile devredilebilir, devrin kapsamı dışında bırakılabilir. İşletme adı tek başına devredilebilir.
- Marka ticari işletme ile devredilebilir, devrin kapsamı dışında bırakılabilir. Marka tek başına devredilebilir.
- Ticari işletmenin içerdiği malvarlığı unsurlarının devri yazılı bir devir sözleşmesinin yapılması ve ticaret siciline tescil ve ilan edilmesi ile olur.

Dolayısıyla malvarlığı unsurlarının devri için ayrı ayrı sözleşme yapmaya gerek yoktur. Ticari işletmenin devri ile birlikte devrin kapsamında dahil olan taşınmazlar, marka, motorlu taşıt vb. unsurlar tescilsiz kazanılır.

- Devralan o alanda hakim duruma gelecek ise veya hakim durumu güçlenecek ise, Rekabet Kurulundan izin alınması gerekir.
- İşletmesini devreden gerçek kişi tacirin başka bir ticari işletmesi yok ise, ticareti terk etmiş sayılır ve tacir sıfatı sona erer.
- Ticareti terk etmesinin tescil ve ilanından itibaren 1 yıl daha iflasa tabidir.
- Devreden, devirden sonra yapılan borçlandırıcı işlemlerden sorumlu olmaz. Devralan, devraldığı işletmenin önceki borçlarından o borç zaman aşımına uğrayıncaya kadar sorumludur. Devreden lehine verilmiş olan kefaletler sona ermez.
- Bazı hallerde devirle birlikte peştemaliye de kendiliğinden devralana geçer. Bu durumda sözleşme de öngörülmüş olmasa dahi devreden devrettiği işletme ile Rekabet etmeme borcu altına girer.

TİCARİ İŞLETME TAŞINIR REHNİ

01.01.2017 de yürürlüğe giren Ticari işlemlerde taşınır rehini kanunu hükümlerince;

Bu Kanunun amacı; teslimsiz taşınır rehin hakkının güvence olarak kullanımının yaygınlaştırılması, bu rehne konu taşınırıların kapsamının genişletilmesi, taşınır rehininde aleniyetin sağlanması ile rehlin paraya çevrilmesinde alternatif yolların sunulması suretiyle finansmana erişimi kolaylaştırmaktır.

Rehinde taraflar

(1) Rehin sözleşmesi;

- Kredi kuruluşları ile tacir, esnaf, çiftçi, üretici örgütü, serbest meslek erbabı gerçek ve tüzel kişiler arasında,
- Tacir ve/veya esnaf arasında yapılır.

Rehin hakkının kurulması

Rehin hakkı, rehin sözleşmesinin Sicile tescil edilmesiyle kurulur.

Rehin sözleşmesi elektronik ortamda ya da yazılı olarak düzenlenir.

Elektronik ortamda düzenlenen rehin sözleşmesinin Sicile tescil edilebilmesi için sözleşmenin güvenli elektronik imza ile onaylanması şarttır.

Yazılı olarak düzenlenen rehin sözleşmesinin Sicile tescil edilebilmesi için tarafların imzalarının noterce onaylanması veya sözleşmenin Sicil yetkilisinin huzurunda imzalanması şarttır.

Rehin sözleşmesinde aşağıdaki hususların yer alması zorunludur:

- Rehin sözleşmesinin tarafı;
- Borcun konusu, borcun miktarı, borcun miktarı belirli değilse rehlin ne miktar için güvence teşkil ettiği, ödenecek para cinsi ve rehlin azami miktarı.

- Rehne konu varlık ile bu varlığın ayırt edici özelliklerini belirten seri numarası, markası, üretim yılı, şasi numarası, belge seri numarası, varsa GTİP ya da PRODTR sanayi ürünü kodu gibi hususlar.

Üzerinde rehin hakkı kurulabilecek taşınır varlıklar

Rehin hakkı aşağıda belirtilen taşınır varlıklar üzerinde kurulabilir:

- Alacaklar
- Çok yıllık ürün veren ağaçlar
- Fikri ve sınai mülkiyete konu haklar
- Hammadde
- Hayvan
- Her türlü kazanç ve iratlar
- Başka bir sicile kaydı öngörülmemen ve idari izin belgesi niteliğinde olmayan her türlü lisans ve ruhsatlar
- Kira gelirleri
- Kiracılık hakkı
- Makine ve teçhizat, araç, ekipman, alet, iş makinaları, elektronik haberleşme cihazları dâhil her türlü elektronik cihaz gibi menkul işletme tesisatı
- Sarf malzemesi
- Stoklar 12432
- Tarımsal ürün
- Ticaret unvanı ve/veya işletme adı

- l) Ticari işletme veya esnaf işletmesi
- m) Ticari plaka ve ticari hat
- n) Ticari proje
- o) Vagon
- ö) Bu fıkrada sayılanlardan üçüncü kişiler zilyetliğindeki taşınır varlık, hak ve paylı mülkiyet hakları

Ticari işletme ve esnaf işletmesinin tamamı üzerinde rehin kurulması hâlinde, rehinin kuruluşu anında işletmenin faaliyetine tahsis edilmiş olan her türlü varlık rehnedilmiş sayılır.

Rehin hakkının tesisi ve üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmesi, rehinli alacaklılar arasında öncelik hakkının belirlenmesi, rehinli taşınır varlık ile alacağın devrinin tescili amacıyla Rehinli Taşınır Sicili kurulur. Rehinli Taşınır Sicili alenidir.

Rehin hakkı, rehin sözleşmesinin Sicile tescil edilmesiyle üçüncü kişilere karşı hüküm ifade eder.

Ticari İşletme Rehni Kapsamına Giremeyecek Unsurlar

1. Taşınmazlar
2. Taşınmaz işletme tesisatı
3. Kendine özel sicili olan değerler.

Rehni Sona Ermesi

Borcun ödenmesi ile rehin hakkı sona erer. Rehin alacaklısı 15 iş günü içinde (Yabancı hukuk mevzuatına tabi ise 30 iş günü) rehni terkin ettirir. Aksi halde Bakanlıkça teminat miktarının 1/10'u oranında para cezasına mahkum edilir.

Rehin alacaklısı süresinde rehni terkin ettirmese rehin borçlusu borcu ödemediğini ispatlayan belgelerle başvuru rehni terkin ettirebilir.

2. BÖLÜM

TİCARİ İŞ

Bir işin ticari iş olarak nitelendirilmesinde esas alınan kriterler:

TTK md 3: TTK'da düzenlenen tüm konular ticari iştir. Bir ticari işletmeyi ilgilendiren tüm işler ticaridir.

TTK md 19: Tacirin yaptığı tüm işler ticaridir. Bir tacirin borçlarının ticari olması asıldır.

TTK md 19: Bir taraf için ticari sayılan iş arada sözleşme varsa diğer taraf tacir olmasa da ticari iştir.

A. TTK'da Düzenlenen Hususlar

TTK'da düzenlenmiş işler kanun gereği başkaca bir ölçüye gerek olmaksızın ticaridir. Örneğin, çatma, bono, sigorta, çek, poliçe, taşıma işi, haksız rekabet vs.

B. Ticari İşletmeyi İlgilendiren İşlemler

TTK'da düzenlenmese dahi bir ticari işletmeyi ilgilendiren iş, işlem ve fiiller ticari iş kabul edilir. Eğer ticari işletmeyi ilgilendiren bir iş görülürken bir haksız fiil işlenirse o haksız fiil de ticari iş sayılacaktır.

Örneğin taşıma firması taşıma faaliyeti sürdürürken bir başkasının arabasına çarpar ise o da ticari iştir.

C. Ticari İş Karinesi

TTK md.19'a göre bir tacirin borçlarının ticari olması asıldır.

Tüzel kişi tacirlerin adi iş sahası yoktur.

Gerçek kişi tacir 2 halde bu karineyi çürütebilir. Ancak bunun için yapılan işin karşı taraf bakımından da ticari iş olmaması gerekir.

- Yapılan işin ticari işletme ile ilgili olmadığı belli ise,
- Yapılan işin ticari işletme ile ilgili olmadığı karşı tarafa açıkça bildirilmişse.

D. Taraflardan Biri İçin Ticari İş Sayılan İşler Arada SÖZLEŞME VARSA Diğer Taraf İçinde Ticari Sayılır.

TİCARİ İŞ SAYILMANIN SONUÇLARI

1. Teselsül Karinesi: (Müteselsil Borçluluk)

İki veya daha fazla kişi, işlerinden yalnız biri veya hepsi için ticari nitelikli haiz bir iş dolayısıyla, diğer bir kimseye karşı birlikte borç altına girerse, kanunda veya sözleşmede aksi öngörülmemişse müteselsilen sorumlu olurlar.

Teselsül karinesi kefalette de uygulanmaktadır. Ancak, kefil ve kefillere, taahhüt veya ödemenin yapılmadığı veya yerine getirilmediği ihbar edilmeden temerrüt faizi yürütülemez (md.7)

Not

Tüketici Koruma Hakları Kanun md.4/6'ya göre; tüketici işlerinde, tüketicinin edimlerine karşılık olarak alınan şahsi teminatlar, her ne isim altında olursa olsun adi kefalet sayılır. Tüketicinin alacaklarına ilişkin karşı tarafça verilen şahsi teminatlar diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmadıkça müteselsil kefalet sayılır.

Benzer bir düzenleme de banka veya kredi kartı hamillerinin kefilî yönünden söz konusudur.

2. En Yüksek Haddi Aşan Ticari İşlemlerin Hukuki Geleceği

Yetkili makamların kabul etmiş olduğu en yüksek sınırı aşan sözleşmeler, en yüksek sınır üzerinden yapılmış sayılır. Bu sınırı aşan kısım, hatalı olarak yapılsa dahi geri alınır. (Amacı zayıf tarafı korumaktır) Hüküm, kamu düzenine ilişkindir.

3. Ticari İşletmelerde Zamanaşımı

Ticari hükümler koyan kanunlarda öngörülen zamanaşımı süreleri, kanunda aksine düzenleme yoksa sözleşme ile değiştirilemez.

4. Ticari İşlerde Faiz

Faiz, bir paranın kullanımından belirli bir dönem yoksun kalınması karşılığında alacaklıya ödenmesi gereken bir bedeldir.

	Niteliği Bakımından	Kaynağı Bakımından	Hesaplanması Bakımından
Türleri	Ana Para Faizi; Vadeye kadar işletilen faizdir.	Kanuni Faiz; Oranı kanun tarafından saptanmış anapara veya Temerrüt faizini belirtir.	Basit Faiz; Anaparaya işletilen faizdir.
	Temerrüt Faizi; Bir borcun vadesinde yerine getirilmemesi durumunda istenen faizdir. Temerrüt (gecikme) faizi istenebilmesi için sözleşmede öngörülmüş olması ve kusur şartı aranmaz.	Akdi Faiz; Tarafların sözleşme ile oranını kararlaştırdıkları faizdir.	Bileşik Faiz; Bir anapara borcuna faiz işletildiği durumlarda ortaya çıkan toplam tutara tekrar faiz işletilmesidir. Yani faize faiz yürütülmesidir.

Not

Tazminat Faizi; bir haksız fiil sonucunda mağdura ödenecek olan haftalık tazminata işletilen faizdir. Tazminat faizi, zararın gerçekleştiği tarihten itibaren işlemeye başlar.

Alacaklının temerrüt faizi ile giderilemeyen zararını TBK'ya göre isteyebilmesi mümkündür. Buna aşkın zarar denilir. Borçlu kusursuzluğunu ispat etmedikçe aşkın zararı tazmin ile yükümlüdür.

ANA PARA (KAPİTAL) FAİZİ

Adi İşlerde	Ticari İşlerde
Kararlaştırılmamış ise; İstenmez.	Kararlaştırılmamış ise; Ticari işlerde kararlaştırılmamış olsa dahi yasal faiz istenir.
Kararlaştırılmış ise; Faiz oranı kararlaştırılmamış ise; Yasal faiz oranı istenir.	Kararlaştırılmış ise; Faiz oranı kararlaştırılmamış ise; Yasal faiz oranı istenir.
Faiz oranı kararlaştırılmış ise; Kararlaştırılan oran istenir. Ancak bu oran yasal faiz oranının %50 fazlasını aşamaz.	Faiz oranı kararlaştırılmış ise; Kararlaştırılan oran istenir. Ticari işlerde taraflar anapara faiz oranını serbestçe tayin edebilirler.

TEMERRÜT (GECİKME) FAİZİ

Adi İşlerde	Ticari İşlerde
Kararlaştırılmamış ise; Yasal Faiz Oranı istenir.	Kararlaştırılmamış ise; Yasal Faiz Oranı istenir. Ancak (açıkça talep edilmesi koşuluyla) avans faiz oranı yasal faiz oranından yüksek ise avans faiz oranı üzerinden istenebilir.
Kararlaştırılmış ise; Faiz oranı kararlaştırılmamış ise; Yasal faiz oranı istenir.	Kararlaştırılmış ise; Faiz oranı kararlaştırılmamış ise; Yasal faiz oranı üzerinden istenir. Bir önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli avanslar için uyguladığı avans faiz oranı yasal faiz oranından yüksek ise; bu oranı açıkça belirtmek koşulu ile avans faiz oranı istenir. Yılın 2. yarısında 30 Haziran günü uygulanan avans faiz oranı ile önceki yılın 31 Aralık günü uygulanan avans faiz oranı arasında 5 puan veya daha fazla fark var ise yılın 2. yarısı için 30 Haziran'daki avans faiz oranı istenir.
Kararlaştırılan oran istenir. Ancak bu oran yasal faiz oranının %100 fazlasını aşamaz.	Faiz oranı kararlaştırılmış ise; kararlaştırılan oran istenir. Ticari işlerde taraflar temerrüt faiz oranını serbestçe tayin edebilirler.

Ticari İşlerde Faizin Özellikleri:

Aksine sözleşme yoksa, ticari bir borcun faizi, vadenin bitiminden ve belli bir vade yoksa ihtar gününden itibaren işlemeye başlar.

- Kararlaştırılmamış olsa dahi faiz istenebilmesi. Adi işlerde faiz istenebilmesi için sözleşmede açıkça kararlaştırılmış olması gerekirken, ticari işlerde kararlaştırılmasa dahi faiz istenebilir.
- Kanuni faiz oranından daha yüksek oranda olan avans faiz oranının temerrüt faizi olarak istenebilmesi (temerrüt faiz oranı kararlaştırılmamış ise)
- Faize faiz yürütülebilmesi (bileşik veya mürekkep faiz) kural olarak yasaktır. Ancak ticari işlerde bazı hallerde mümkündür:
  - ↳ Asgari 3 aylık cari hesap sözleşmesinde (sözleşmenin her iki tarafı da tacir olmalı)
  - ↳ Asgari 3 aylık ticari ödünç sözleşmesi (sözleşmenin her iki tarafı da tacir olmalı)
  - ↳ Kambiyo senetlerinde başvurma hakkı kullanılırken temerrüt faizine faiz yürütülmesi (tarafların tacir olmaları koşulu yok)